

Smerte hos barn

Legevakt og håndtering av smerte

Årlige vårseminar for Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn

Oslo, 16 Juni 2014

Lege Svein-Denis Moutte

Allmennlege, Bergen Legevakt

Stipendiat (AFU) i samarbeid med Nasjonalt kompetansesenteret for legevaktmedisin.

Stipendmidler fra Norsk Barnesmerteforening

Stipendmidler fra Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn

Bergen Legevakt

- Antall pasient : 100.000 / år
- Antall barn (0-19) : 19000 /år
- 3 avdelinger : Medisin, sår, røntgen
- Patologier :
- Medisin : ØNH, infeksjon, akutt abdomen...
- Sår : brannskade, kuttskade
- Røntgen : kontusjon, forstuvning, luksasjon, brudd

Foredrag om det bedste og det verste

- Subjektive og personnlige foredrag...

Såravdeling og barn

- Det vanlige : overfladisk kutt på ansiktet, negleskade.
- De fleste barna har ikke fått smertelindring på forhånd.
- Foreldrene er like beskymret enn barn selv, og i tillegg legene også (ofte uerfarne)
- Resultat i noen tilfeller: 4-5 voksne personer holder hylende barn fast og/eller man bruker Dormicum.
- Så etterreaksjon : Legeskrekk osv...

Såravdeling og barn : Brannskader

- Tidligere vaseline kompresser, med bandasjeskift annhverdag .
- Resultat : Smertefull, og ikke systematisk smertelindring på forhånd
- Nå : Vaselinebandasje 2 dager, deretter sølvbandasje (Aquacel Ag) 2 uker, med ev. bandasjeskift etter 1 uke
- Resultat : Fantastisk fremgang! Mindre smerte, mindre manipulering av såret osv...

Sår avd

Kasuistikk

- Barn 1 år, som kommer med foreldrene.
- Fikk kokende vann på magen
- ventet 1 time i venterommet (stor pågang). Sovet på slutten i fangen til moren.
- Ved undersøkelse, ble han skremt, begynte å skrike og sparke.
- Fikk paracet stikkpille, men da legen bestemte seg å begynne med dekning av brannsår med jelonet
- Jeg gikk forbi operasjonsstue, og det var 4 voksne som holdt fast et 1 års gammel barn!!! Det varte i 20 minutter...

Sår avd

Kasuistikk

- Gutt, 2 år, V=14 kg
- Han traff ved uhell en sengekant mot nesen og øyebryn. Kommer med moren. Ikke fått smertestillende.
- Funn :
 - overfladisk kutt mot øyebryn
 - Brudd nesen med dypt kutt

Sår avd

Kasuistikk

- Behandling :
 - Paracet 250 mg stikkpille ventes 20-30 minutter
 - i fangen til moren
 - lang samtale med barnet ! ALT ble forklart.
 - Vasket øyebrynn + steristrips. INGEN PROBLEM
 - Angående nesen : advarsel on stikk, sviende smerte med xylocain , bruk avs/c spiss , xylocain u/ adre. LITT SMERTE og REAKSJON
 - Sutur med 4 sting : De 3 siste ble sydd mens pasienten sovnet i fanget til moren...
 - INGEN har holdt fast barnet.

Røntgen Avd

- De fleste kommer uten smertelindring på forhånd.
- Prioritering i luken i forhold til smertepåvirkning, og/eller feilstilling.
- Ventetid...
- Smertelindring ofte etter resultat av røntgen funn :
Hematom anesthesi + Pinex forte ved stygt brudd, paracet eller ingenting ved brist/kontusjon/forstuvning.
- Smerteskala, morfin bruktes nesten aldri hos barn

Røntgen

Kasus

- Eikedalen (Skistasjon ca 45 minutter fra Bergen)
- Gutt 4 år sto på slalomski og vridde foten.
- Behandlet av Røde Kors med immobilisering.
- AMK varslet KI 1216. Adkomst ambulanse KI 1308 : Transport i ambulanse, leggen immobilisert med spjelk. Faren er med. I ambulanse journal er det registrert Glasgow Coma scale 15/15. Feltet angående smerte (VAS 0-10) ble ikke utfyllt...
- Levert til Bergen LV KI 1420 : Betydelig smertepåvirket, gråter og hylr ved fjerning av spjelk.
- Har han fått smertestillende ? NEI. Hvorfor ikke ? VI HAR BARE MORFIN...
- Resultat / Spiral fraktur av tibia, ouch!

Utfordringer på legevakt

- Tidspress
- Manglende erfaring hos barn
- Manglende retningslinjer om smertelindring hos barn i pre-hospital situasjoner og særlig ved allmennlige symptomer (hodepine, ørebetennelse, kontusjon, skrubbsår etc...).
- Nå har vi ikke lenger paralgin forte/pinex forte for barn under 12... I teori...
- Vaner, fordommer...

*Det er galt å si til et barn at en
vaksinasjon ikke gjør vondt. Barnet får
jo kjenne at det gjør vondt, og vil derfor
senere ikke stole på noen.*

Olle Nafte Barnelegehuset

”Det er galt å si til et barn at en vaksinasjon ikke gjør vondt. Barnet får jo kjenne at det gjør vondt, og vil derfor senere ikke stole på noen.”

Olle Naglo: Barn og sykdom.

Konklusjon

- Det er en lang prosess for å endre praksis og for å endre fordommer osv...
- Tingene er i gang
- Legene og helsepersonnalet på Bergen legevakt er svært motivert.

Forskningsprosjekt

Smerte hos barn og ungdom på legevakt: Vurdering og håndtering

Veileder Tone Morken Christina Brudvik
Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin
Uni Helse
AFU stipendiat
Stipendmidler fra NBSF og KNLB

Forskningsprosjekt

- Hensikten med denne studien er å få kunnskap om håndtering og vurdering av smerte hos barn på en større legevakt.
- Ved å analysere data fra dagens praksis på dette feltet på en større legevakt kan man påvise om smerte er undervurdert hos barn.
- Bedre kunnskap om smertebehandling hos barn på legevakt kan brukes som grunnlag for senere utvikling av retningslinjer (som ikke finnes per i dag).

Forskningsprosjekt

- Målet med studien er å kartlegge hvordan smerte blir håndtert og vurdert hos barn og ungdom på legevakten med følgende delspørsmål:
- Hvordan vurderes smerten av pasienten selv, av pårørende og av behandlende lege på legevakt?
- Er det forskjell i vurdering og håndtering av smerte mellom de ulike aktørene (barn, pårørende, lege)?
- Er det sammenheng mellom aktørenes bakgrunn (alder, kjønn, opprinnelsesland) og håndtering og vurdering av smerte?
- I hvilken grad brukes smerteskalaer, smertestillende midler ?
- Er det behov for forbredelse på legevakt?

Noe eksempel ved pre-test

- Gutt, 9 år som tråkket over. Hadde ikke sovet hele natten pga smerte.
- Han mente at han hadde en VAS på 8/10
- Moren mente at han hadde 6/10
- Spørsmål : Har du gitt smertestillende til barnet? Moren svarte NEI
- Spørsmål : Hvis ikke, hvorfor? Hun svarte IKKE BEHOV. (Hun hadde flere muligheter)...
- ellers er det ofte "Ikke tenkt på det..."

Første resultater av studien

- Periode : 01.11.11-11.11.11 og 21.11.11-25.11.11
- Deltakelse :
 - 75 leger registrert, 1 som ønsket ikke å delta.
 - 799 pasienter fra 0 til 19 år oppsøkte legevakt i denne perioden.
 - Til sammen 349 komplette skjemaer (lege+pasient) dvs 67% komplette svar av de pasientene som fikk utlevert skjemaer.
 - 364 pasientens spørreskjemaer
 - 590 legens spørreskjemaer

- Takk for nå